

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS INSPEKCIJA PRIE ENERGETIKOS MINISTERIJOS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2009-01- 27 Nr. 2R-(10)-42

VALSTYBINĖS ENERGETIKOS INSPEKCIJOS 2009 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Teikiame Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – VEI) 2009 metų veiklos ataskaitą.

Pagrindinis VEI uždavinys – vykdyti Lietuvos energetikos objektų, energetikos (elektros, šilumos, dujų, naudojamų kurui, naftos ir jos produktų) įrenginių valstybinę kontrolę, siekiant užtikrinti patikimą, efektyvią ir saugią energijos išteklių ir energijos gamybą, tiekimą ir vartojimą bei kontroliuoti energijos išteklių valstybės ir rezervines atsargas.

VEI savo veikloje vadovaujasi Energetikos ministro patvirtintais VEI nuostatais, Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais energetikos veiklą bei energetikos objektų ir įrenginių valstybinę kontrolę.

2009 metų energetikos objektų bei energetikos įrenginių valstybinės kontrolės vykdymo programai finansuoti iš valstybės biudžeto buvo skirta 5551,0 tūkst. Lt. Specialioji programa, finansuojama iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų – 1300,0 tūkst. Lt. Faktiškos įmokos į valstybės biudžetą 1775,1 tūkst. Lt. Pajamų, gautų už teikiamas paslaugas, įmokų į biudžetą planas įvykdytas 136,5%. Investicijoms iš valstybės biudžeto gauta 50,0 tūkst. Lt. Už šias lėšas įsigytos papildomos licencijos dokumentų valdymo sistemai, kompiuterinė technika bei programinė įranga.

2009-05-06 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 394 patvirtintas VEI etatų skaičius – 127, tačiau dėl asignavimų stygiaus darbo užmokesčio fonde 2009 metais buvo atleista 17 VEI darbuotojų. 2009 metų pabaigoje VEI dirbo 116 darbuotojų, iš jų 100 inžinieriai - inspektorai.

VEI sudaro centrinis padalinys ir 7 teritoriniai skyriai: Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus ir Utenos.

2009 metais VEI pareigūnai atliko šiuos pagrindinius darbus:

- Teisės aktų nustatyta tvarka atliko įmonių pasirengimo energetikos įrenginių eksploatavimo atestatui gauti 972 įmonių patikrinimus, **išdavė 1124 atestatus ir papildė 44 anksčiau išduotus atestatus**, o taip pat atliko 432 šiuose atestatuose nustatytos veiklos sąlygų laikymosi patikrinimus;

Elektros energetikos sektoriuje dauguma atestatų išduota įmonėms, pageidaujantioms eksploatuoti elektros įrenginius iki 1000 V bei specialiuosius elektros įrenginius.

Šilumos sektoriuje dauguma atestatų išduota įmonėms, pageidaujantioms verstis vandens šildymo katilų, šilumos tinklų iki 100 mm sąlyginio skersmens remontu, bandymais ir matavimais, technine priežiūra, šilumokaičių ir šilumos punktų eksploatavimu.

Dujų sektoriuje dauguma atestatų išduota suskystintų naftos dujų pilstymo stočių, pilstymo postų technologinio valdymo bei techninės priežiūros darbams, gamtinių dujų skirstomųjų dujotiekių vamzdinių ir įrenginių remonto, technologinio valdymo, techninės priežiūros, bandymo darbams, pastatų vidaus dujotiekių ir dujas deginančių įrenginių automatikos, apskaitos ir valdymo sistemų eksploatavimo darbams.

Įmonių, gavusių atestatus energetikos įrenginių eksploatavimui, sąrašai skelbiami VEI leidinyje „Energetikos priežiūra“ ir VEI Interneto tinklalapyje www.vei.lt.

- **Įvertino 80 projektavimo ir statybos įmonių**, pageidaujančių vykdyti specialiuosius energetikos objektų ir įrenginių projektavimo bei statybos-montavimo darbus, pasiruošimą šiems darbams vykdyti ir pateikė išvadas Aplinkos ministerijos įmonių atestavimo komisijai bei kompetencijos ribose atliko Aplinkos ministerijos atestatuose nustatytų veiklos sąlygų laikymosi 107 patikrinimus;

- Nustatyta tvarka kontroliuodami energetikos objektų, energetikos įrenginių eksploatavimą, techninę saugą, energijos ir energijos išteklių gamybos, perdavimo, paskirstymo, tiekimo patikimumą bei vartojimo efektyvumą, **atliko 4417 objektų energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimus, pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą surašė 424 protokolus, už energetikos įrenginių eksploatavimo taisyklių pažeidimus 40 kartų sustabdė darbus ir nurodė išjungti 55 energetikos įrenginius, kurių būklė kėlė realų pavojų žmonėms, turtui, ar aplinkai;**

- Pagal savo kompetenciją atliko **174 patikrinimus**, kaip laikomasi norminiuose teisės aktuose (normatyviniuose dokumentuose) nustatytų statinių saugos ir paskirties reikalavimų **įrengiant (statant) ir rekonstruojant energetikos objektus ir įrenginius;**

- **Patikrino, ar efektyviai gaminama, skirstoma, tiekama ir vartojama elektros, šilumos energija bei kurui skirtos dujos 665 objektuose.** Analizavo energetikos įmonių energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą bei rengė rekomendacijas darbui šiais klausimais pagerinti;

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro nustatyta tvarka pagal savo kompetenciją **38368 kartus naujuose ar rekonstruotuose objektuose patikrino energetikos statinių ir kitų statinių su energetikos inžinerinėmis sistemomis ir energetikos įrenginiais atitiktį projektui, nustatė, ar tinkamai įvykdyti statinio projekto sprendimai, kurie lemia statinio atitiktį esminiams reikalavimams, ir įvertino statinio tinkamumą naudoti.** Skyrė energetikos inžinerinių statinių pripažinimo tinkamais naudoti komisijas, dirbo šių komisijų pirmininkais, prireikus dalyvavo kitų institucijų sudarytų statinių pripažinimo tinkamais naudoti komisijų darbe;

- VEI pareigūnai **atestavo ar dalyvavo atestuojuant 9828 asmenis.** Vadovaujantis Energetikos objektus ir įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo nuostatais (Žin., 2005, Nr. 41-1321) VEI sudarytose atestavimo komisijose buvo atestuojami energetikos įmonių vadovų pavadootojai bei asmenys, atsakingi už energetikos ūkį. Taip pat vykdomas įmonių, turinčių VEI išduotus energetikos įrenginių eksploatavimo atestatus, vadovų pavadootojų atestavimas. Respublikiniame energetikų mokymo centre, pirmininkaujant VEI atstovui, vykdomas statybos vadovų, atliekančių energetikos objektų ir įrenginių montavimo, projektavimo, projektų ar statinių ekspertizės darbus, profesinis atestavimas.

- Išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėjo skundus dėl energetikos objektų, įrenginių ir apskaitos priemonių gedimų, eksploatavimo, energijos kokybės reikalavimų, energijos apskaitos ir apmokėjimo už suvartotą energiją pažeidimų, avarijų, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo. Per 2009 metus **ištyrė 647 įvairius skundus ir prašymus.** Daugiausia nusiskundimų gauta dėl apmokėjimo už suvartotą elektros ar šilumos energiją. Pagrindinės elektros energijos vartotojų skundų temos: neteisėto elektros energijos tiekimo nutraukimo, techninių sąlygų išdavimo ir prijungimo prie veikiančių elektros tinklų tvarkos. Taip pat buvo skundžiamasi apsaugos taisyklių pažeidimais įrengiant elektros įrenginius bei savavališko pasijungimo prie veikiančių elektros linijų. Pagrindinės šilumos sektoriaus skundų temos: patalpų šildymo ir karšto vandens kokybė, mokestis už karšto vandens cirkuliacinę šilumą, netinkamas apskaitos prietaisų eksploatavimas.

- **Dalyvavo 27 nelaimingų atsitikimų, susijusių su energetikos įrenginiais, tyrime.**

Tame skaičiuje ištirta 10 mirtinų ir 4 sunkūs nelaimingi atsitikimai iš jų 8 mirtini buityje (9 dėl elektros įrenginių pavojingų ir kenksmingų veiksnių poveikio ir 1 dėl dujų įrenginių pavojingų ir kenksmingų veiksnių poveikio). Iš buityje tirtų 4 sunkių nelaimingų atsitikimų 2 įvyko dėl elektros įrenginių pavojingų ir kenksmingų veiksnių poveikio, 1 dėl šilumos įrenginių pavojingų ir kenksmingų veiksnių poveikio ir 1 dėl dujų įrenginių pavojingų ir kenksmingų veiksnių poveikio.

Buitinių nelaimingų atsitikimų pagrindinės priežastys:

- saugos taisyklių eksploatuojant buitinius elektros įrenginius nepaisymas, neteisingas eksploatavimas, naudojant netvarkingą buitinę įrangą, elektros instaliaciją, neįvertinus el. įrenginių,

turinčių įtampą pavojingumo prisilietimas prie srovinių dalių; savavališki veiksmai veikiančiuose, įtampą turinčiuose įrenginiuose, įrenginių senėjimas, izoliacijos kokybės praradimas.

- Kieto kuro šildymo katilo naudojimas nesilaikant saugos taisyklių eksploatuojant šilumos įrenginius.

- Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklių nežinojimas arba jų reikalavimų nesilaikymas. Savavališki veiksmai nekvalifikuoto asmens keičiant dujų balioną. Suskystintų naftos dujų balionų eksploatavimo atmintinės nurodymų, kuri įteikiama dujų balionų prekybos vietose nesilaikymas (dėl suskystintų naftos dujų nuotėkio per 2009 m. kilo 7 gaisrai).

- **VEI pareigūnai ištyrė 16 avarijų ir sutrikimų, įvykusių energetikos įrenginiuose.** Šių avarijų ir sutrikimų pagrindinės priežastys: remonto darbų defektai, įrenginių senėjimas, susidėvėjimas, įrenginių eksploatavimo taisyklių nežinojimas arba nesilaikymas, operatyvinių darbuotojų klaidos, nenumatytų procesų atsiradimas, stichinių reiškinių poveikis, gamybos instrukcijų ir kitų teisės aktų (normatyvinių dokumentų) reikalavimų nevykdymas, eksploatuojant įrenginius. Projektavimo, konstravimo klaidos, gamybos defektai.

Platesnė informacija apie nelaimingus atsitikimus, avarijas ir sutrikimus pateikta VEI leidiniuose „Energetikos priežiūra“ Nr. 93 ir Nr. 97.

- Kontroliavo, kaip įpareigotos įmonės kaupia rezervines kuro atsargas ir naftos, naftos produktų valstybės atsargas. Buvo atlikti **104 energijos išteklių valstybės ir rezervinių atsargų patikrinimai**. Patikrinta 18 įmonių, įpareigotų kaupti naftos ir (ar) naftos produktų valstybės atsargas pagal Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymą.

VEI atliekami patikrinimai duoda teigiamų rezultatų. Patikrintos įmonės geriau komplektuoja, lavina ir atestuoja techninį personalą, geriau tvarko techninę dokumentaciją bei daugiau dėmesio skiria energetikos įrenginių saugiam, patikimam ir efektyviam eksploatavimui. Energetikos įmonėse pastebimas energijos nuostolių mažėjimas.

VEI nuo 1995 metų leidžia periodinį informacinį leidinį „Energetikos priežiūra“, kuriame pateikiami Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai, ministerijų įsakymai, kitų valstybės institucijų bei įmonių norminiai teisės aktai, kurie reglamentuoja energetikos (elektros, šilumos, naftos, degių dujų) veiklą bei valstybinę priežiūrą ir kontrolę. Leidinys skirtas energijos gamintojams, tiekėjams ir vartotojams. 2009 metais išleisti 8 (nuo leidimo pradžios 95) šio leidinio numeriai. Leidinys yra prenumeruojamas, leidžiamas apie 500 egzempliorių tiražu, juo naudojasi energetikos įmonių vadovai ir specialistai bei kitų įmonių energetikos darbuotojai ir asmenys, atsakingi už energetikos ūkį.

VEI specialistai dalyvavo rengiant arba teikė pastabas ir pasiūlymus daugiau nei 25 norminių teisės aktų ir jų projektų.

2009 metais VEI darbuotojai daugiau kaip 30 kartų dalyvavo seminaruose, konferencijose, mokymo renginiuose.

Valstybinės energetikos inspekcijos 2009 metų veiklos rodikliai pridedami.

L. e. viršininko pareigas

Vytautas Miškinis

V.Raičinskis, tel. 2195408, el. p. v.raicinskis@vei.lt